

İlkokul
Öğrencilerine;

ÖZEL İHTİYAÇLARI OLAN BİRİYLE NASIL ARKADAŞ OLABİLİRİZ?

Özel gereksinimi olan bireylere nasıl davranmalı ve saygı gösterilmeli?

Çocuklar unutmayın sakın! Çevremizdeki insanlar, hangi okuldan mezun olduğumuzu, ailemizin ne kadar zengin olduğunu değil; onlarla paylaştığımız davranışlarımızı, nezaketimizi ve içtenliğimizi hatırlar...

Özel ihtiyaçları olan biriyle karşılaştığımızda belki başlangıçta biraz kendimizi tuhaf hissederiz ve bu gayet normaldir. Nasıl davranacağımızı, ona ne söyleyeceğimizi pek bilemeyiz.. ellerimizi nereye koyacağımızı, göz teması kurup kurmayacağımızı, vücut duruşumuzun nasıl olması gerektiğini pek bilemeyiz..

Bu durum, aslında düzenli olarak görmediğimiz, ilk kez karşılaştığımız kişilerle yüz yüze geldiğimiz anlardaki hissettiklerimizden çok da farklı değildir. Bu kişilerle sıklıkla bir araya gelmediğimiz için benzer şeyleri yaşamamız olağandır. Emin olun böyle yaşayan ne ilk ne de son kişilersiniz ve bundan dolayı da suçlu hissetmenizi gerektirecek ortada hiçbir şey yok!

Ancak bu tür durumlarda hem sizin hem de karşınızdakinin hayatını kolaylaştıracak bazı genel geçer kurallara uyduğunuzdan emin olun!

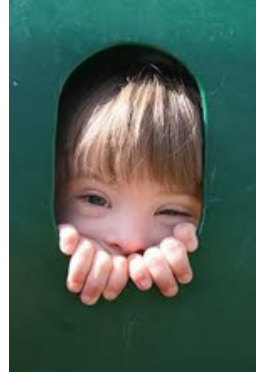
Eğer özel gereksinimi olan bireylerle bir aradaysanız; onların yanında doğru davranış ve konuşma tarzınızı belirlemelisiniz! Bazen, öyle bir niyetiniz olmasa bile eksik ya da özensiz bıraktığınız iletişim biçiminizden kaynaklı bir söz ya da hareketiniz aranızın açılmasına sebep olabilir ve karşınızdaki kişi bunu saygısızlık olarak yorumlayabilir ve siz de üzülebilirsiniz. Herkes gibi onlar da gerektiği gibi saygılı ve özenli davranılmayı hak ediyorlar.

te kuracak olduğunuz ilişkilerinizde yol gösterici nitelikte birkaç ipucu:

Farklılıkları değil; ortaklıklarınızı keşfedin!

Ortaklıklar, tüm insani ilişkilerin temelini oluşturur. Karşılıklı paylaşımlarımızı ne kadar çok arttırsak o denli farklılıklarla başa çıkabiliriz. Herkes eşit davranılmaktan hoşlanır ve bu nedenle örneğin fiziksel engeli olan karşınızdaki kişilerin bedensel gereksinimi nedeniyle kendilerini farklı hissetmelerine sebep olmak yerine; yanınızda rahat hissetmelerini sağlayın.

Sizin acımanıza ihtiyaçları yok; aklınızdan çıkarmayın!

Özel gereksinimli biriyle etkileşiminizde ona acımadığınızdan emin olun. Çoğu engelli insan, çevrelerindeki insanların engellilikleri için kendilerine acımalarından hoşlanmazlar. Onların yanında doğal davranın ve özel gereksinimli oluşlarını abartarak göz yaşının sel olduğu, üzücü bir olaymış gibi yaşadıklarını varsaymayın. Bu kişilerle konuşurken asla “..başına gelenler için üzüldüm..” gibi ifadelerden uzak durun; çünkü bu tür acıma ifadeleri onlar için belki de suçluluk hissetmelerine neden olacak katlanılması zor kızgınlık ve üzüntünün bir arada yaşandığı olumsuz duygular oluşturabilir.

Asla özel gereksinimi olan bireyden kaçmayın!

Özel gereksinimli biriyle sohbet etmeyi ya da etkileşimde bulunmayı çoğumuz korkutucu bulabiliriz, ancak onların yanında nasıl davranacağınızı biliyorsanız, bu o kadar da zor değildir. İletişime geçerken ya da konuşurken göz teması kurmaktan kaçınmamak en doğru yol olacaktır. Göz teması kurmamak, onları görmezden geldiğiniz anlamına gelecektir, unutmayın!

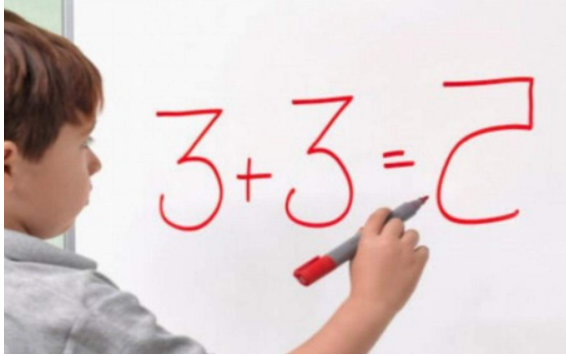
İnsanlar, genelde özel ihtiyacı olan kişileri görmezden gelirler, çünkü istemeden kendilerine saygısız bir şeyler söyleyeceklerinden korkarlar. Ancak, bu kişiyi görmezden gelmenin kimseye bir faydası olmayacaktır. Onların yanında gayet normal olun ve herkesle konuştuğunuz gibi onlarla da konuşun.

Küçük düşürücü, gücendirici ifadeler kullanmayın!

İnsanlar, genellikle diğer insanlara zarar verecek, onları sözleriyle yaralayacak sert ifadeler kullanırlar. Özel gereksinimli biriyle konuşurken sözlerinizi dikkatlice seçerek gereken özeni göstermeniz, yapacağınız en iyi iş olacaktır. Günlük hayatta kullandığımız ve pek çokları için gayet olağan gelen ifadelerin bazıları, gerçekten de bu kişiler için gücendirici olabilir ve kişisel olarak anlayıp rahatsız hissetmelerine sebep olabilir.

Engelli insanlara saygı gösterin ve onları özel ihtiyaçları konusunda yanlış hissetmelerine izin vermeyin! Gereken özeni göstererek onlarla nezaketle davranın. Her şeyden önce iyilik; birbirinin canını sıkmaktan geri kalmayan kaba insanlarla dolu bir dünyada kibar olmak, günümüzün ihtiyacıdır ve engelli insanlara yapabildiğimiz ölçüde nezaketle davranmak; yapabileceğimiz en iyi şeydir.

Onlara karşı sevginizde ve saygınızda cimri olmayın; yanınızdayken kendilerini iyi hissetmelerini sağlayın. Gerekirse onlara yardım edin; ancak bunu yaparken karşınızdaki kişiyi sık boğaz etmeyin, ona alan tanıyın; sadece elinizden geldiğince, diliniz döndüğünce kibar olup herhangi bir şeye ihtiyacı olup olmadığını sorun.. yalnızca bunun yeter olduğunu göreceksiniz.

Soru sorarken sakın çekinmeyin!

Özel gereksinimi olan biriyle etkileşime geçtiğinizde kimseden görmediğiniz açık yürekliliği onlarda görebilirsiniz. Yeter ki ön yargılarınızdan ya da varsayımlarınızdan uzakta; sorularınız anlamaya ve kabul etmeye hazır halde olsun. Bu rahatlatıcı tutumunuz, hem sizin hem de karşınızdaki kişinin özgürce konuşmasını sağlayacaktır. bunun yerine; onlara uygun sorular sorun ve eğer henüz cevap vermekte rahat değilse onları zorlamayın, çünkü henüz kendilerini, özel gereksinimleri hakkında konuşmaya hazır hissetmeyebilirler.

Kendileri olmaya izin verin!

Bazı özel gereksinimli bireyler, çevrelerinizdeki kişilerden farklı davranıyor olabilirler ve bu size tuhaf geliyor olabilir. Emin olun; bunu onlara belli etmemek elinizde. Yaptıkları size anlamlı gelmeyebilir, sorgulamaktansa kendi hallerine bırakmak aranızda bir güven ilişkisi oluşturacaktır. Onlara ne kadar yer açarsanız ve kendileri olmaya izin verirseniz, size o kadar kolay yaklaşarak yanınızda rahat edeceklerdir. Bu sayede sizinle çekinmeden arakadaşlık kuracaklardır.

Doğal ve hassas olun!

Özel gereksinimi olan bireyler, öncelikle insandır! Bu temel gerçeği görüp kabul edip buna göre davranmanız, sizi onlarla daha iyi geçinmenizi sağlayacaktır. Unutmayın, bu kişiler sizden onlar için fazladan bir şey yapmanızı istemiyorlar. Sempatiden çok kendilerine iyi davranılmasını isterler. Onları dinlediğinizden emin olduklarında sizden daha çok olumlu anlamda etkilenirler. Bu yüzden, onlarla birlikteyken insani bir şekilde; karşınızda adeta ailenizden ya da yakın çevrenizden biri varmış gibi sevgi dolu, içten konuştuğunuzdan emin olun!

